

Zwaar vervoer & veiligheid

Elk jaar eisen dodehoekongevallen met vrachtwagens slachtoffers, vaak met zware gevolgen. Sensibilisering rond de dode hoek, leesbare infrastructuur, strikte handhaving en goede afspraken voor werfverkeer kunnen het aantal ongevallen doen dalen.

DAVID LEBRÈVE

JERRY DE BRIE

bArt Boucké, afdelingshoofd Vlaams Huis voor de Verkeersveiligheid: "De introductie van de vervoerregio's kan de aanpak van lokaal zwaar vervoer vergemakkelijken."

Het aantal ongevallen met zwaar vervoer stagneert. "Daarom moeten we blijven werken aan alle facetten die de verkeersveiligheid kunnen verhogen", zegt bArt Boucké, afdelingshoofd van het Vlaams Huis voor de Verkeersveiligheid.

'We moeten op alle fronten inzetten voor minder ongevallen met zwaar vervoer'

interview

Gebeuren er veel ongevallen met zwaar vervoer?

In 2016 was bij meer dan 5% van het totaal aantal letselongevallen in Vlaanderen een vrachtwagen betrokken. Dat blijkt uit de meest recente detailanalyse van het jaarlijks rapport Verkeersveiligheid. "Dat lijkt weinig in vergelijking met het aandeel ongevallen met personenvoertuigen (78%), maar de ongevallen met zwaar vervoer zijn bijna altijd ernstig", vertelt bArt Boucké.

"Zo is bij 1 op de 5 verkeersdoden een vrachtwagen in het ongeval betrokken. In totaal lijkt het aantal slachtoffers van ongevallen met zwaar vervoer de laatste jaren te stagneren. Uit detailanalyse blijkt echter dat het aantal ongevallen met lichte vrachtwagens in 2016 daalde, maar dat het aantal ongevallen met zware vrachtwagens steeg. Die trend lijkt zich door te zetten in de voorlopige cijfers van 2017. Om het aantal ongevallen te doen dalen, moeten we op alle facetten inzetten. Educatie en communicatie zijn belangrijk, maar ook handhaving en infrastructurele of verkeerstechnische maatregelen."

Wat gebeurt er aan educatie en sensibilisering?

"Preventie en het gedrag van de verkeersdeelnemer staan voorop in het Verkeersveiligheidsplan Vlaanderen 2016. Om het wederzijds respect en de bewustwording van alle weggebruikers te verhogen, werken we samen met diverse partners. Met de Vlaamse Stichting Verkeerskunde (VSV) voor het Truckveilig charter en een nieuwe leerlijn voor de dode hoek, met Transport Logistiek Vlaanderen (TLV) voor dodehoekongevallen, en met de vzw Rondpunt, De Lijn en VDAB voor getuigenissen van beroepschauffeurs na een dodelijk ongeval. En natuurlijk blijft ook een goede opleiding van de truckers zelf belangrijk."

Wat kunnen we doen op het vlak van infrastructuur?

"Het is altijd beter om weggebruikers te scheiden, in tijd of in ruimte. Parallele routes voor fietsers naast drukke gewestwegen zijn een mooi voorbeeld van 'scheiden in ruimte'. Daarnaast speelt de leesbaarheid van de weg ook een belangrijke rol: als iedereen een duidelijke plaats heeft op de

weg, is er minder risico op ongewenste confrontaties. Bij 'scheiden in tijd' hebben we het over venstertijden voor leveringen, of een verbod op zwaar vervoer vlak voor en na de schooluren. Op lokale wegen kan een bestuur overwegen om een schoolstraat in te voeren. Conflictvrije regelingen, vierkant groen en 'vrije afslag door rood voor fietsers en voetgangers' zijn dan weer (toekomstige) opties in de wegcode om het aantal conflictsituaties verder te doen dalen op verkeerslichtengeregelde kruispunten."

Wat zijn de toekomstige uitdagingen?

"De automatische (vracht)voertuigen zullen ongetwijfeld een nieuwe dimensie aan het aspect verkeersveiligheid geven. Verder ben ik ervan overtuigd dat de organisatie van lokaal zwaar vervoer door de introductie van vervoerregio's nieuwe kansen zal krijgen. Het moet gemakkelijker worden om de problematiek van tonnagebeperkingen en routes voor zwaar vervoer over de gemeentegrenzen heen aan te pakken."

Meer info:

www.vlaamshuisvoorverkeersveiligheid.be

Veiliger werfverkeer: 10 tips voor gemeenten

1 Beperk werfverkeer rond de schooluren

Onderteken het Charter Werftransport! Het is een handig hulpmiddel voor lokale overheden om werfverkeer in de buurt van scholen constructief aan te pakken. Het charter is een afspraak tussen lokale overheden, de Bouwunie, de Confederatie Bouw en de Belgische beroepsvereniging voor professionele handelaren in bouwmaterialen (FEMA). In het charter beloven ze om grote werftransporten te vermijden in de omgeving van scholen, vlak voor en na de schooluren. Bijna twintig gemeenten hebben het charter al ondertekend. Schakel de politiediensten in voor controles.

2 Communiceer met bouwheren en aannemers

Maak bij elke nieuwe werf duidelijke afspraken rond werfverkeer. Heb je het Charter Werftransport ondertekend? Voeg dan een kopie toe bij nieuwe bouwvergunningen of bij vergunningen voor ingebruikname openbaar domein.

3 Geef aannemers een aanspreekpunt

Bezorg aannemers een aanspreekpunt (een persoon of een dienst) die de locatie van de scholen en de belangrijkste schoolroutes kent. Samen met de aannemers zoekt die naar alternatieve routes voor werftransport. Het aanspreekpunt moet permanent bereikbaar zijn voor vragen over werftransport.

4 Eis duidelijke signalisatie op werven

Zorg ervoor dat alle weggebruikers rond de werven een duidelijke plaats hebben. Zo vermijd je onnodige confrontaties. Neem je eisen rond werfsignalisatie mee op in de afspraken met de aannemers. Laat ze ook controleren door de lokale politie.

5 Leg voorwaarden op in vergunningen

Leg voorwaarden voor werftransport vast in de stedenbouwkundige vergunning of omgevingsvergunning en/of koppel ze aan het signalisatieplan.

De 3 principes van de nieuwe leerlijn voor de dode hoek:

- Blijf minstens 3 meter uit de buurt van een groot voertuig.
- Fietser: blijf achter het groot voertuig.
- Maak oogcontact en bevestig dat (bv. door te zwaaien).

6 Hou rekening met de vergunningen bij uitzonderlijk vervoer

Voor uitzonderlijk vervoer zijn speciale vergunningen nodig. Deze voertuigen kunnen omwille van technische en verkeersveiligheidsredenen immers niet op alle wegen rijden. Ligt de werf langs de gekende reiswegen voor uitzonderlijk transport? Dan zijn er zelden problemen. Moet het werfverkeer langs andere wegen om de werf te bereiken? Dan onderzoekt het Agentschap Wegen en Verkeer de situatie eerst grondig. Vergunningen worden dan soms later of helemaal niet afgeleverd. Meer informatie op wegenenverkeer.be/uitzonderlijk-vervoer.

7 Geef zelf het goede voorbeeld

Maak afspraken met de gemeentelijke diensten om verplaatsingen met vrachtwagens en tractoren op schoolroutes te vermijden. In de bestekken voor publieke werven kan je vermelden waar de schoolroutes liggen en wanneer werftransport niet mogelijk is.

8 Communiceer met omwonenden en scholen

Schakel bij grotere werven de lokale communicatiekanalen in: gemeentelijke pers,

bewonersbrieven, ... Communiceer daarin over de mogelijke hinder en de alternatieve routes. De scholen kunnen communiceren naar leerlingen en ouders.

9 Maak schoolroutekaarten (en werftransportkaarten)

Een schoolroutekaart geeft een overzicht van veilige schoolroutes en te mijden routes. Gemeentes kunnen ze opstellen in samenwerking met de scholen en de politie. Op basis van een schoolroutekaart kan je ook alternatieve routes voorstellen aan aannemers. Wil je werftransport in de bebouwde kom vermijden? Dan kan je ook daarvoor een kaart uittekenen.

10 Sensibiliseer iedereen over de dode hoek

Als er (veel) werven zijn, kan de lokale overheid een informatiemoment over dode hoek stimuleren of mee organiseren. Ook burgers informeren is nuttig. Sinds vorig jaar is er een nieuwe leerlijn voor de dode hoek. In plaats van te focussen op waar de dode hoek zich exact bevindt, ligt de focus nu op hoe kinderen en jongeren zich moeten gedragen bij een groot voertuig. Vroeger was er alleen aandacht voor fietsers en dode hoek, nu ook voor de voetgangers.

Meer info

- Over het Charter Werftransport: <https://charterwerftransport.be>
- Over de dode hoek: <https://nieuws.verkeersschool.be/> (inclusief gratis lespakketten), [https://www.workshopsveiligverkeer.be/\(leden+en+burgers\)](https://www.workshopsveiligverkeer.be/(leden+en+burgers)) en www.safe2work.be (werknemers)

'Meer draagvlak en bewustzijn voor verkeersveiligheid'

Kortrijk stond mee aan de wieg van het Charter Werftransport. Minderhindercoördinator Heidi Debels: "Met het charter kunnen we confrontaties vermijden tussen zwaar vervoer en jongeren op weg naar of van school. Zo verminderen we de kans op een ongeval. Ouders, scholen én de transportsector reageren positief. Dit charter zorgt voor meer bewustzijn en draagvlak voor verkeersveiligheid."

Werfverkeer in de binnenstad? Communiceren is de boodschap

Door graafwerken voor een ondergrondse parking op de Grote Markt reed er het voorbije jaar uitzonderlijk veel werfverkeer door de binnenstad van Vilvoorde. Het stadsbestuur haalde alles uit de kast om iedereen goed te informeren en te wijzen op de veiligheidsrisico's.

Katrien Vaes, schepen van Openbare Werken in Vilvoorde: "Over grote werven communiceer je beter te veel dan te weinig."

Vilvoorde heeft uitvoerig gecommuniceerd naar de bewoners en handelaars rond de Grote Markt. Er waren infosessies en de gemeente verspreide folders, persteksten, bewonersbrieven en digitale nieuwsbrieven. "Omdat de werf in de buurt van scholen lag, wilden we extra aandacht besteden aan het werfverkeer", zegt Katrien Vaes, schepen van Openbare Werken. "De stadsdiensten voor mobiliteit en onderwijs hebben regelmatig overlegd met de verkeerscel van de lokale politie. We hebben zelfs een communicatiebureau ingeschakeld."

Infosessies in scholen

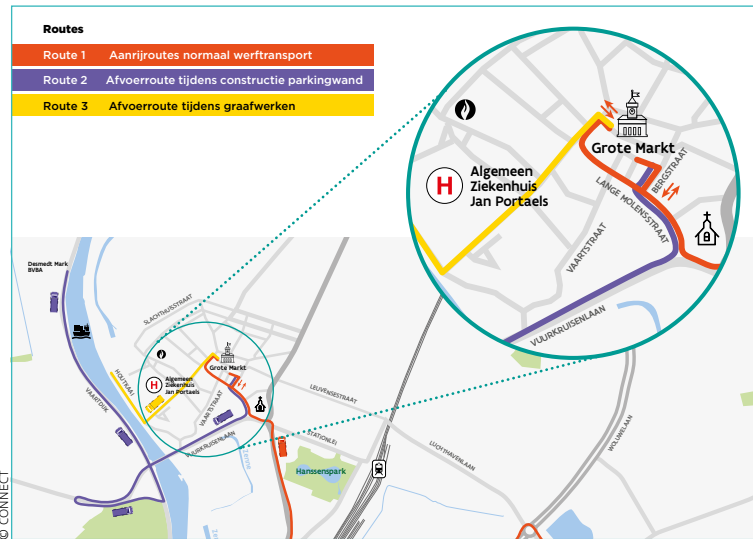
Vóór de start van de werf gaf de politie infosessies in de nabijgelegen scholen. De dienst Openbaar Domein en Mobiliteit maakte de presentatie. De afvalintercommunale leende zelfs een huisvuilwagen uit voor oefeningen met

de dode hoek. "De scholen, leerlingen en ouders apprecieerden die sessies enorm", zegt de schepen. In opdracht van de stad maakte het communicatiebureau een folder met veiligheidstips, de werfroutes en informatie over de dode hoek. De stad verspreide die folder via scholen en de bibliotheek. Zo'n uitvoerige communicatie vraagt veel

voorbereiding. Katrien Vaes heeft enkele tips. "Begin er op tijd mee en wees flexibel. Een werf is onvoorspelbaar, daar moet je snel op kunnen inspelen. Ook een efficiënte coördinatie is cruciaal. Goede afspraken zijn de helft van het werk. Ten slotte moet je ook tijdens de werken blijven communiceren, zo blijven mensen betrokken en alert."

Betonmixers

"Voor betonmixers hadden we een aangepaste procedure", geeft schepen Vaes nog mee. "Voor elke grote betonstort hebben de aannemer, de dienst Openbaar Domein en Mobiliteit, de betonfirma en de politie aanrijroutes en wachzones afspraken gemaakt. Op de belangrijkste punten organiseerde de politie de verkeersregeling. Dat zorgt voor een goede doorstroming en meer veiligheid."

Vilvoorde informeerde scholen, omwonenden en handelaars uitvoerig over de werfroutes van en naar de Grote Markt.

Dodehoeklessen in alle basisscholen

Met 'Veilig op weg' geeft Zemst in 3 dagen 300 leerlingen les over de dode hoek.

In Zemst organiseren de gemeente en de lokale politie al twee jaar dodehoeklessen voor alle zesdejaars van de acht basisscholen. De mobiliteitsambtenaar geeft de theorie, de politie begeleidt de praktijklessen. Daarvoor gebruiken ze het draaiboek en de lespakketten 'Veilig op weg' van Transport en Logistiek Vlaanderen (TLV).

"De lessen zijn beknopt zodat elke dag zes klassen aan bod kunnen komen. Op drie dagen bereiken we zo alle 300 zesdejaars", zegt mobiliteitsambtenaar Katleen Delbeke. "We kiezen voor die leeftijd omdat kinderen het jaar nadien vaak alleen naar de middelbare school fietsen. We geven alle dodehoeklessen op één centrale plaats. In een uurtje tijd krijgen de leerlingen theorie, praktijk en een getuigenis van de transporteur. Met een filmpje worden vier vuistregels uitgelegd. De leerlingen mogen ook achter het stuur van de truck zitten. Zo kunnen ze zelf zien hoe beperkt het gezichtsveld van de chauffeur is. Het gemeentebestuur,

de politie en de scholen zijn heel tevreden over deze aanpak."

Tonnagebeperking

Zemst neemt ook andere maatregelen voor veiliger zwaar vervoer. Vorig jaar voerde de gemeente voor doorgaand verkeer een zonale tonnagebeperking van 3,5 ton in op lokale wegen. De lokale politie ziet zeer streng toe op de naleving ervan. Daarnaast streeft de gemeente zoveel mogelijk naar conflictvrije kruispunten. Na overleg met het Agentschap Wegen en Verkeer krijgen fietsers en voetgangers op enkele kruispunten samen groen.

! Je abonnement op de Mobiliteitsbrief

We behandelen je adresgegevens volgens de regels van de Algemene Verordening Gegevensbescherming (AVG). Je krijgt deze Mobiliteitsbrief omwille van je openbare functie of omdat je je hebt ingeschreven. Je kunt dit altijd wijzigen via www.mobienvlaanderen.be/overheden (Mobiliteitsbrief > Online inschrijvingsformulier) of via een mail naar info@mobiliteitsbrief.be.

Dag van de Mobiliteitsprofessional in Genk

Tijdens de Dag van de Mobiliteitsprofessional deelt Genk haar wijkgerichte mobiliteitsaanpak. Het atypische industriële verleden en de verspreide structuur van Genk vragen om een gedurfde ruimtelijke visie en een nieuw stedelijk model. Na een prikkelend plenair programma ga je te voet, fietsend of met het openbaar vervoer op ontdekking. Je doet ongetwijfeld frisse ideeën op waarmee je nadien aan de slag kan voor het mobiliteitsbeleid en ruimtelijke planning in jouw gemeente of stad. Schrijf je in en kom op 2 oktober 2018 naar Genk.

Meer info: www.dagvandemobiliteitsprofessional.be

#goedopweg met de Week van de mobiliteit

De Week van de mobiliteit (16-22 september) is hét jaarlijkse festival van de duurzame mobiliteit. Meer dan 1.500 acties en initiatieven zetten het brede publiek #goedopweg om stil te staan bij dagdagelijkse verplaatsingen naar werk, school of in de vrije tijd. Tijdens die week zijn er een pak acties voor een heel

divers publiek, zoals de Strapdag, Cycle Chic, de Autodeelsalons, Autovrije Zondag, LaMA, de Delende Buurten en Car Free Day. Ga ook #goedopweg tijdens de Week van de mobiliteit en organiseer zelf een actie in jouw gemeente: een speelstraat, een ontbijt voor je fietsende collega's, een wandeling langs de trage wegen in jouw gemeente ... Registreer jouw actie op www.weekvandemobiliteit.be, ontvang exclusief campagnemateriaal en ga #goedopweg tijdens de Week van de Mobiliteit 2018!

LIKE & SHARE: www.facebook.com/Weekvandemobiliteit of @Week_Mobiliteit, #goedopweg (voor de inspirerende acties & goede voorbeelden) #WeekvdMobiliteit (voor de campagne)

Nieuw vademecum autosnelwegen

Het Agentschap Wegen en Verkeer maakte één allesomvattend document over autosnelwegen: het 'Vademecum weginfrastructuur VWI deel autosnelwegen'. Het nieuwe vademecum telt zo'n 150 pagina's en bundelt alle ontwerprichtlijnen over het geometrisch ontwerp van snelwegen. Je vindt er onder meer hoe breed rij- en pechstroken moeten zijn en welke boogstralen nodig zijn. Wil je meer te weten komen? Op 11 september en 10 december organiseert het Agentschap Wegen en Verkeer infomomenten over dit nieuwe vademecum (zie agenda).

Download het vademecum op <http://wegenenverkeer.be/vademecum-autosnelwegen>.

Winnaars fietsgemeente/fietsstad 2018

Op het fietscongres begin juni maakte de Vlaamse Stichting Verkeerskunde de winnaars bekend van fietsgemeente/fietsstad 2018. Gent won in de categorie > 50.000 inwoners, Deinze in de categorie 20.000 tot 50.000 inwoners en Bonheiden in de categorie < 20.000 inwoners. Er werden ook deelawards uitgereikt aan Bonheiden, Gent, Mechelen en Sint-Niklaas. Gent, Deinze en Duffel waren de winnaars van de publiekprijs.

Meer info: <https://www.fietsgemeentestad.be>

Agenda

september

- 4 Cursus: Eenvoudig aan de slag met aanvullende reglementen
- 11 Infosessie vernieuwd vademecum autosnelwegen
- 14 Fietsparkeren: lesdag 1
- 16 - 22 Week van de Mobiliteit
- 27 Basisopleiding voor mobiliteitscoördinatoren: lesdag 1

oktober

- 2 Dag van de Mobiliteitsprofessional
- 11 Basisprincipes van de verkeerskunde: lesdag 1
- 11 ITS-congres (Intelligent Transport Systems)
- 15 Fietsparkeren: lesdag 2
- 20 en 21 Dag van de Trage Weg 2018
- 23 Basisprincipes van de verkeerskunde: lesdag 2
- 25 Basisopleiding voor mobiliteitscoördinatoren: lesdag 2

november

- 16 Safe2work Netwerkmeeeting
- 22 Cursus: Veiligere overwegen
- 27 Basisopleiding voor mobiliteitscoördinatoren: lesdag 3

december

- 4 Studiedag: FIX THE MIX! Gemengd verkeer, een essentieel onderdeel van sterk fietsbeleid
- 10 Infosessie vernieuwd vademecum autosnelwegen
- 14 Basisopleiding voor mobiliteitscoördinatoren: lesdag 4

Zie ook de agenda op www.mobienvlaanderen.be/overheden

Mobiliteitsbrief is er ook als e-zine. Abonnees op het e-zine krijgen de Mobiliteitsbrief digitaal in hun persoonlijke mailbox. Je kunt voor de papieren en/of digitale versie gratis in- en uitschrijven via www.mobienvlaanderen.be/overheden ('Publicaties' – 'Mobiliteitsbrief'). Op deze website vind je ook alle Mobiliteitsbrieven terug en meer informatie over het lokaal mobiliteitsbeleid. Voor suggesties en vragen over deze publicatie of je abonnement kun je mailen naar info@mobiliteitsbrief.be.